

УДК 614.8

Преслічко С.О.¹, Курков О.Б.²

¹ студ. гр. КНТ-114м ЗНТУ

² старш. викл. ЗНТУ

ЗАХИСТ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ВІД ПРИРОДНИХ ПОЖЕЖ

Кожного року в Україні фіксується від однієї до трьох тисяч природних лісових пожеж, під час яких пошкоджуються сотні гектарів лісів та завдається збитків на суми від 10 до 50 мільйонів гривень. Лісові пожежі призводять до загибелі людей, завдають великої економічної шкоди, а також створюють небезпеку виникнення екологічної катастрофи.

Питання забезпечення захисту населених пунктів від впливу природних пожеж потрібно розглядати разом з питаннями забезпечення пожежної безпеки в лісах. З метою захисту життя і здоров'я громадян та підтримання належного рівня пожежної безпеки створюється пожежна охорона. Її основними завданнями є запобігання виникненню пожеж, гасіння пожеж, рятування населення та допомога у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Практичне виконання даних завдань покладено на державну, відомчу, місцеву та добровільну пожежну охорону.

У разі запровадження режиму надзвичайної ситуації, а також загрози переходу вогню на населені пункти до гасіння природних пожеж залучається Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Попереджувальні заходи із забезпечення пожежної безпеки населених пунктів пропонується поділити на організаційні та інженерно-технічні заходи.

До організаційних заходів можна віднести:

- прогнозування пожежної ситуації, яке полягає у виявленні можливості виникнення лісових пожеж, а також в оцінці умов їх розвитку. Основні фактори, які впливають на інтенсивність поширення вогню в посушливу пору року – швидкість вітру і вологість повітря;

- планування попередження ліквідації лісових пожеж, а також заходів щодо захисту населення і територій населених пунктів, організація і проведення евакуації населення;

- організація пожежного спостереження – авіаційної та наземної розвідки осередків пожеж. Пропонується введення і поширення космічної зйомки та використання безпілотних літальних апаратів. На підставі отриманих даних можна робити прогноз щодо динаміки розвитку пожежної ситуації, виявляти загрози населеним пунктам;

- підготовка населення до дій в умовах лісових пожеж, для якої необхідно проводити постійне інформування населення в питаннях пожежної безпеки, забезпечення його засобами індивідуального захисту.

До інженерно-технічних заходів можна віднести:

- забезпечення пожежостійкості населених пунктів в лісових районах з дотриманням протипожежних заходів, для чого необхідне посилення контролю за дотриманням таких вимог, як розосереджене розміщення будівель, застосування вогнестійких матеріалів при забудові, підвищення вогнестійкості вже побудованих будівель; пропонується створення ізоляційної зони між забудовою і кромкою лісу, будівництво підземних сховищ пально-мастильних матеріалів;

- інженерне обладнання пожежонебезпечних територій, для чого потрібне проведення санітарних рубок деревостой, створення протипожежних бар'єрів, прокладання нових та ремонт існуючих доріг пожежного призначення на небезпечних ділянках лісів; влаштування водойм.

Однак лише попереджувальних заходів може бути недостатньо і виникне необхідність залучення додаткових сил: авіації, наземної техніки, додаткової кількості людей для гасіння природних пожеж. Усередині населеного пункту повинна приділятися увага наявності засобів пожежогасіння в будинках і на ділянках, потрібне створення запасів води, обладнання під'їздів для забору води з водних джерел. На території, яка прилягає до населених пунктів, можливе створення захисних зон із негорючих та важкогорючих матеріалів.

лів, протипожежних смуг, розривів за рахунок зменшення горючих матеріалів і зорювання території, вирубки лісів.

Із активних заходів можна застосовувати гасіння кромки пожежі, охолодження і заливання водою прилеглих територій, оранку і контрольоване випалювання можливої зони поширення горіння. Для контролю над пожежо-небезпечною територією необхідно проводити інспектування, перевірку відповідності виконаних заходів нормам, патрулювання, супутниковий контроль, повітряний контроль.

Необхідно постійно збільшувати кількість спеціальної техніки, направленої на отримання інформації про зону займання пожежі та на гасіння природних пожеж, підвищувати наукову активність у вирішенні проблеми пожежної небезпечності України. Пропонується використовувати безпілотні літальні апарати для патрулювання локальних територій лісового фонду з метою виявлення лісових пожеж, інформаційного забезпечення наземних пожежних бригад, вивчення лісової патології.

Таким чином, постійне застосування попереджувальних і активних протипожежних заходів в лісах та в розташованих поруч населених пунктах може скоротити матеріальні втрати і людські жертви.